

Interoperabilitet som en del av nationella informationsstrategier

Riitta Alkula, Befolkningsregistercentralen

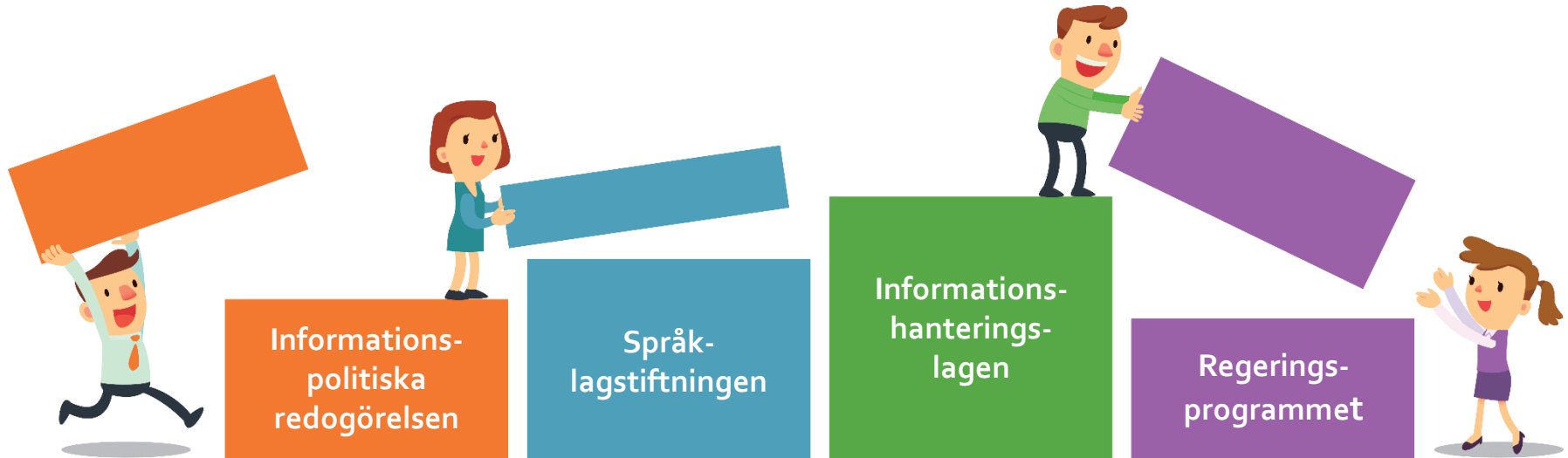
14.11.2019

Innehåll

- Finlands riktlinjer
  - Informationspolitiska redogörelsen
  - Digitaliseringsprinciperna
  - Informationshanteringslagen
  - Regeringsprogrammet
- Befolkningsregistercentralen främjar digitaliseringen av samhället
- Interoperabilitetsplattformen och -metoden

Finlands riktlinjer

Informationspolitiska redogörelsen (1)

- Den förra, det vill säga statsminister Juha Sipiläs regering, hade som målsättning att Finland utvecklas till en föregångare inom informationspolitik och tillämpning av artificiell intelligens.
- Till exempel Principerna för digitalisering bereddes hösten 2015 i öppet samarbete med intressentgrupper. Principerna utgör en checklista för verkställandet av framtida projekt för utveckling av den offentliga servicen.
- I december 2018, den förra regeringen överlämnade statsrådets redogörelse om informationspolitik och artificiell intelligens till riksdagen.
- Teman i redogörelsen är bl.a. en beskrivning av informationspolitiken, hur AI kan utnyttjas på bred front, etiska principer, kunskapsbehovet gällande AI samt plattform- och dataekonomi.

Digitaliseringsprinciperna

Informationspolitiska redogörelsen (2)

- Åtgärderna i redogörelsen gällde till exempel insamling, sammankoppling, öppnande och lagring av information samt informationssäkerheten och integritetsskyddet.
- De strategiska målen konkretiseras i form av 26 spetsprojekt och reformer. Inom spetsprojektet *Digitalisering av offentliga tjänster* utvecklades interoperabilitetsplattformen, som underhålls av Befolkningsregistercentralen. Jag skall beskriva den senare i min presentation.

Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2017

- Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2017 (bara på finska)
- I regeringens berättelse behandlas följande teman: språkförhållandena i Finland, författningsändringar och projekt som hänför sig till språk, språkklimatet, tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna inom social- och hälsovården och i statsägda bolag samt framtida möjligheter med tanke på de språkliga rättigheterna och **med särskild fokus på integration och digitalisering.**
- En av berättelsens rekommendationer (kapitlet 7), om terminologins betydelse för digitalisering: *Olika förvaltningar bör vara uppmärksamma på att **harmonisera sin terminologi** så att skapandet av överadministrativa informationssystem skulle vara enklare.*

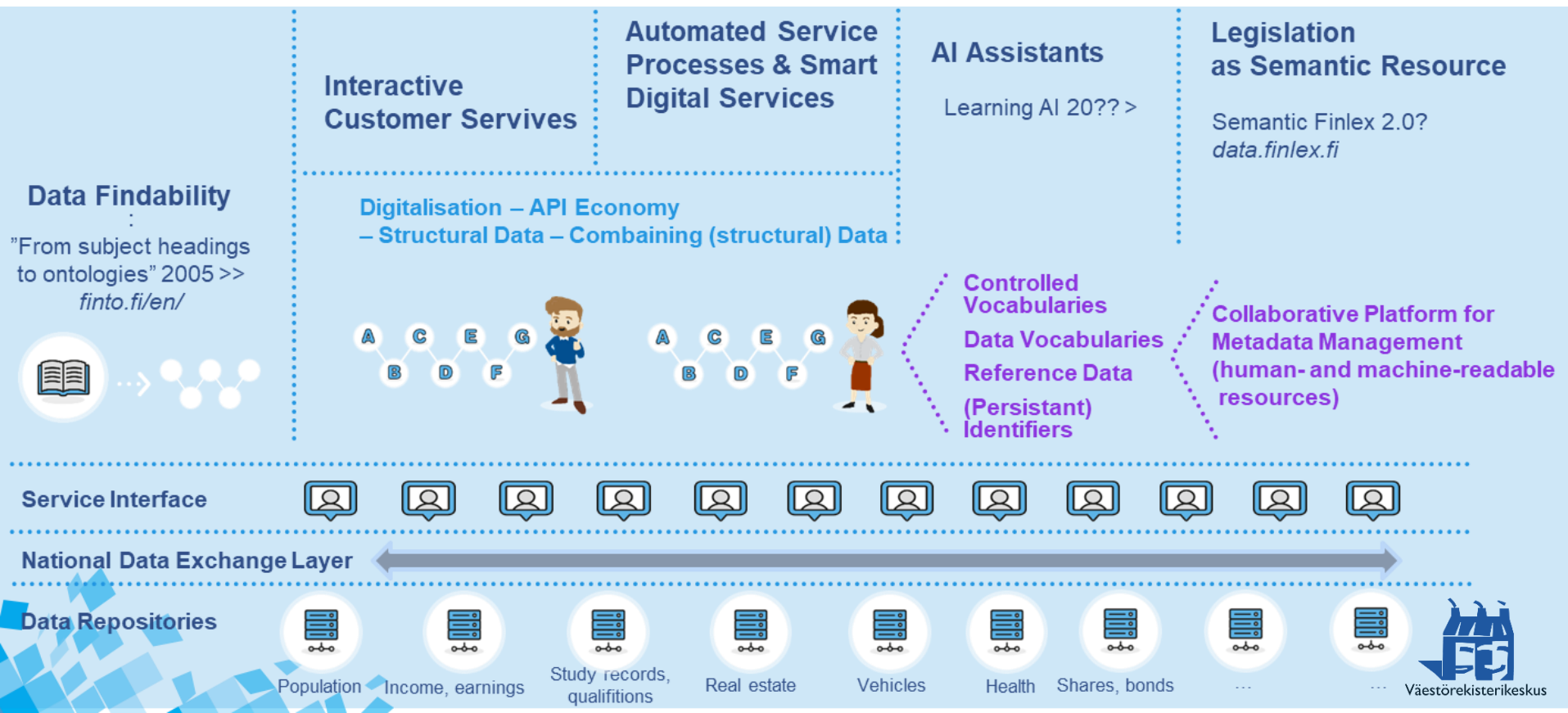
Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2017:

*Olika förvaltningar bör vara uppmärksamma på att **harmonisera sin terminologi** så att skapandet av överadministrativa informationssystem skulle vara enklare.*

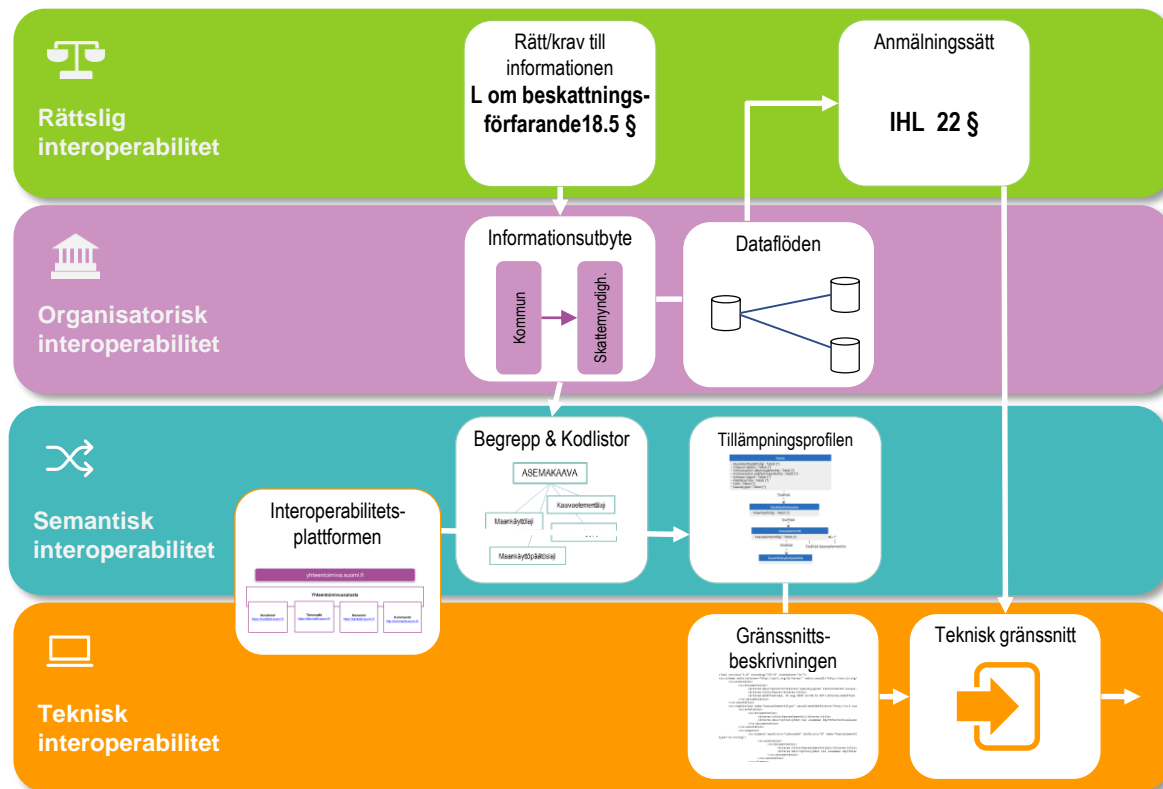
Building Digital Information Infrastructure

Informationshanteringslagen

- Lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen = *informationshanteringslagen*
- Den nya lagen träder i kraft vid ingången av 2020. Den främjar förenhetligandet av informationshanteringen, informationssäkerhet och digitalisering av myndigheternas verksamhet.
  - Den nyvarande/föregående lagen, *Lag om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen*, som har upphävts genom den nya lagen, betonar mer den offentliga förvaltningens övergripande arkitektur och referensarkitekturer
  - Den nya lagen riktar sig speciellt mot gemensamma datalager och tjänster.
- Informationshanteringslagen innehåller bestämmelser om genomförandet av offentlighetsprincipen och kraven på god förvaltning i fråga om myndigheternas informationsförvaltning. **Lagen innehåller även bestämmelser om interoperabiliteten hos informationssystem.**
- Lagen innehåller bestämmelser om ordnandet och beskrivandet av informationshanteringen, interoperabiliteten hos datalager, förverkligandet av tekniska gränssnitt och elektroniska förbindelser samt informationssäkerheten som gäller hela den offentliga förvaltningen.

Stöd till informationshanteringslagen

Vi arbetar för ett digitaliserat samhälle – vi lyckas tillsammans

Regeringsprogrammet

- Regeringsprogrammet för statsminister Antti Rinnes regering 6.6.2019, *Ett inkluderande och kunnigt Finland - ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle*
- Regeringens första budgetförslag i september 2019 kommer att stärka utvecklingen av verksamheten genom digitalisering: År 2020 skall regeringen investera 46 miljoner euro för att främja digitalisering.
- Finansieringen kommer bland annat att främja digitalisering och digitalt stöd..
- I det **nordiska samarbetet** prioriteras praktiska resultat bland annat som föregångare i arbetet mot klimatförändringen, i **digitaliseringen**, på det kulturella området och inom försvaret.

Finlands informationsstrategi - källor

- Informationspolitiska redogörelsen
  - <https://vm.fi/sv/informationspolitisk-redogorelse> (sv)
  - <https://vm.fi/tietopoliittinen-selonteko> (fi)
- Regeringsprogrammet
  - <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161663> (sv)
  - <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161662> (fi)
- Informationshanteringslagen
  - <https://vm.fi/sv/informationshanteringslagen> (sv)
  - <https://vm.fi/tiedonhallintalaki> (fi)

Den förra lagen, informationsförvaltningslagen:
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110634>
- Regeringens berättelse om tillämpningen av språklagstiftningen 2017 (bara på finska)
  - <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160384> (fi)

A woman in a white shirt and black skirt is shown in profile, holding a smartphone. She is standing in a digital landscape where various numbers, percentages, and icons are floating in the air. The background is a light, hazy blue with a grid pattern.

Befolkningsregistercentralen främjar digitaliseringen av samhället och elektronisk kommunikation i Finland

Vi arbetar för ett digitaliserat samhälle – vi lyckas tillsammans

Vår tjänster för främjande av digitalisation

Suomi.fi

Kartor

Identifiering

Avgifter

Service-
datalogret

Informationsleden

Suomi.fi-
nättjänst

Meddelanden

Fullmakter

Befolknings-
datasystemet

Digital
säkerhet

Öppen data

Digital
identitet och
certifikat

Dg - tjänstedesign

Inter-
operabilitets-
plattformen

Digituki

suomi
digi

Befolkningsregistercentralens grundläggande uppgift

- Befolkningsregistercentralen främjar digitaliseringen av samhället och elektronisk kommunikation i Finland
- Vi upprätthåller och utvecklar vårt lands viktigaste datalager, befolkningsdatasystemet, och tillhandahåller informationstjänster som baserar sig på befolkningsdatasystemet för myndigheter och företag
- Vi ansvarar för produktionen av certifierad elektronisk kommunikation i Finland.
- Vi hör till finansministeriets förvaltningsområde

Verksamhetsidé

Tillförlitliga befolkningsdata och trygga elektroniska tjänster

Befolkningsregistercentralen

- Upprätthåller och utvecklar **befolkningsdatasystemet** och dess datatjänster
- Producerar **certifikattjänster** och utvecklar dessa
- Tar hand om **valuppgifter**
- Skapar förutsättningar för att **främja elektronisk ärendehantering**

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

2021

Aurora 2.0

Tydligare lagstiftning möjliggör nya innovationer

Röststyrning blir vanligare i tjänsterna

2025

AI-applikationer används i stor utsträckning i samhället

Aurora X

Offentliga tjänster med förstärkt verklighet

Samhällets ständiga förändring förutsätter att den offentliga sektorn ständigt anpassar sig till användarens behov

2030

Kundens behov av att uträtta ärenden minskar hela tiden

Transeuropeiska digitala offentliga tjänster

Branschoberoende tjänster för medborgare och företag

Government as a service

Omfattande automatisk informationsbyte mellan länder

Mer avancerade identifieringslösningar globalt

MyData i fokus

Nätverk av decentraliserat förtroende

Fusion av offentlig och privat service så att den är en enhetlig serviceupplevelse

Tjänsterna grundar sig enbart på gränssnitt

Omfattande samarbete med forskarsamhällen (universitet, högskolor o.s.v.)

Tjänsternas användargränssnittslager försvinner, helt automatiska offentliga tjänster och smart förutseende samhälle

Robotik som gränssnitt för medborgare

Omfattande internationellt samarbete

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata 2020

- Den 15 november 2018 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om den nya Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Myndigheten ska inleda sin verksamhet den 1 januari 2020.
- Administrativt kommer myndigheten att grunda sig på den nuvarande Befolkningsregistercentralen
- Den nya myndighetens verksamhetsidé ska vara följande:
Främja digitaliseringen av samhället, trygga tillgången på uppgifter och erbjuda tjänster för kundernas livsskeden.
- **Gällande Nordiska samarbete**, vi föreslår en gemensam project "Nordic Moving 2.0". Meningen är att skapa registerutbytningsarkitektur och lösning som stöder implementering av Single Digital Gateway (SDG) mellan de nordiska länderna.

European Interoperability Framework (EIF) view on Nordic Moving

Main Tasks

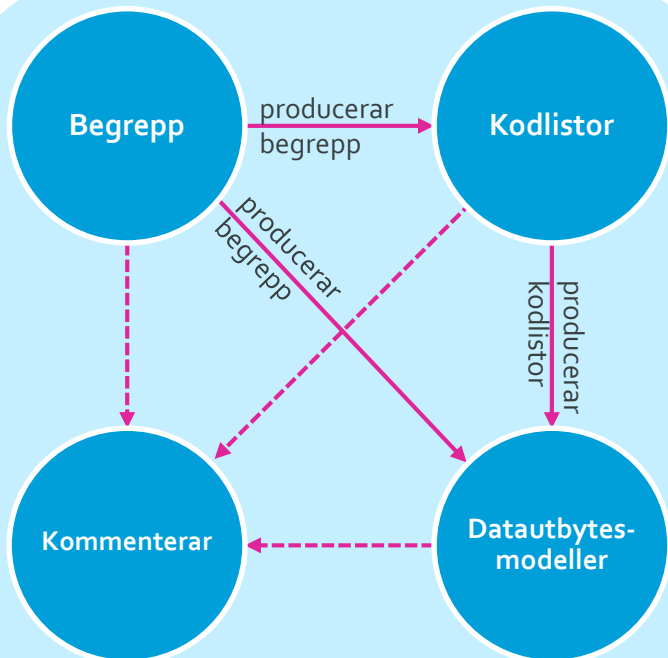
Next Steps

Legal	Identify legal enablers (e.g., SDG) and limitations (e.g., need for signatures) for cross-border base register data exchange. Establish trust federation (cross-border, cross-domain).	Create gap analysis of current state and desired state from legal viewpoint and from trust federation viewpoint.
Organizational	Function is well known to all parties, may need re-alignment according to SDG. Primary task: to find a common agreement for resourcing to build (even more importantly deploy) something new within the shared timeframe.	Name people committed to work from participating organizations, name contact points for coordination and organize locally for project plan crafting in each four areas (EIF views).
Semantic	Analyze and build future proof solution to manage semantic requirements (management model for, e.g., data models, codes, vocabularies) that support cross-border data exchange. Agree on REST, API descriptions, and catalogues.	Gap analysis of current state and desired state of information and structures (SDG and beyond).
Technical	Create common shared reference architecture that supports data exchange (REST), metadata management, maintenance of trust relationships and support functions (e.g., logging and liveliness). Implement and deploy.	Create gap analysis of current state and desired state from technical viewpoint. Create shared technical reference architecture and its implementation. Plan technical conduct for co-operation (e.g., code sharing).

Interoperabilitets- plattformen och -metoden

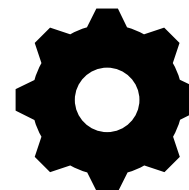
Interoperabilitetsplattformen

Administrering
av rättigheter

Adress:

- <https://yhteentoimiva.suomi.fi/> (fi)
- <https://yhteentoimiva.suomi.fi/sv/> (sv)

producerar
beskrivelser
för tekniska
gränssnitt

Interoperabilitetsplattformen

- Digitalisering behöver data om data, dvs. metadata. Interoperabilitetsplattformen är avsedd för publicering av metadata. Den verkställer i praktiken den europeiska interoperabilitetsramen (European Interoperability Framework, EIF)
- Där hittar man verktyg och metoder för att definiera kompatibelt datainnehåll.
- Interoperabilitetsplattformen är avsedd både för den offentliga förvaltningen och för den privata sektorn.
- Plattformen består av begrepp (ordlistor), koder och datamodeller som behövs i dataflödet och i annan informationshantering.
- Verktygen kan utan avgift användas för terminologiskt arbete med ordlistor, och för att administrera koder och för datamodellering.
- De beskrivningar som skapas på plattformen är även maskinläsbara datadefinitioner som kan utnyttjas för att verkställa den tekniska kompatibiliteten, dvs. i planeringen och genomföringen av olika datasystem.

ALPHABETIC

HIERARCHICAL

COLLECTION

Search concept

alumn

anmälan till undervisning

anmälning

ansvarig lärare

ansökan

ansökan med ansökningstid

ansökan om överflyttning

ansökan till flera mål samtidigt

ansökan till utbildning

ansökning till utbildning

ansöknings- och antagningssystem

ansökningsbehörighet

ansökningsförfarande till utbildning

ansökningsmål

ansökan

Draft

Preferred term ⓘ

SV

ansökan

Synonym ⓘ

SV

urvalsparti

Concept scope ⓘ

koulutukseen haun ja valinnan tietojärjestelmä

Concept class ⓘ

yleinen/yhteinen, opiskelijavalinnat

Concept status ⓘ

Draft

Related concept ⓘ

- antagning av studerande
- ansökningssätt
- ansökningstyp
- ansökningstid

HIERARCHICAL

COMPOSITIVE

ASSOCIATIVE

antagning av studerande

ansökningstid

ansökan

utbildning

tt

Begrepp

- Verktøget är en tjänst för administration av ordlistor och begrepp. Den är avsedd för terminologiska ordlistor. En terminologisk ordlista är en ordlista som innehåller information om specialbranschernas begrepp och beteckningar.
- Med verktøget
  - definieras begrepp
  - definieras relationerna mellan olika begrepp
  - hålls ordlistorna aktuella
  - föreslås nya begrepp för gemensam användning inom den offentliga förvaltningen
  - visualiseras relationerna mellan ordlistor och begrepp.

Valid Registry: JHS Information domain: Work and unemployment Employer services General information and administrative services

Organization: Statistics Finland

Ammattiluokitusta käytetään, kun henkilöitä luokitellaan suoritetun työn laadun mukaan. Luokitus ryhmittelee kaikki samanlaatuista työtä tekevät henkilöt samaan ammattiluokkaan. Ammattiluokituksen avulla voidaan laatia tilastoja mm. väestön ammattirakenteesta ja palkoista. Tilastoinnin lisäksi ammattiluokitusta voidaan käyttää ammatinvalinnan ohjauksessa ja työnvälityksessä. Sitä käytetään myös terveys- ja työelämäntutkimuksissa sekä koulutussuunnittelussa. Ammattiluokitus on lisäksi apuväline luokiteltaessa väestöä sosioekonomisen aseman mukaan. Kansallinen ammattiluokitus perustuu kansainvälisen työjärjestön

CODES

INFORMATION

Kodlistor

Search for code

727 codes

+ 0 - Militärer

Valid

+ 1 - Chefer

Valid

+ 2 - Specialister

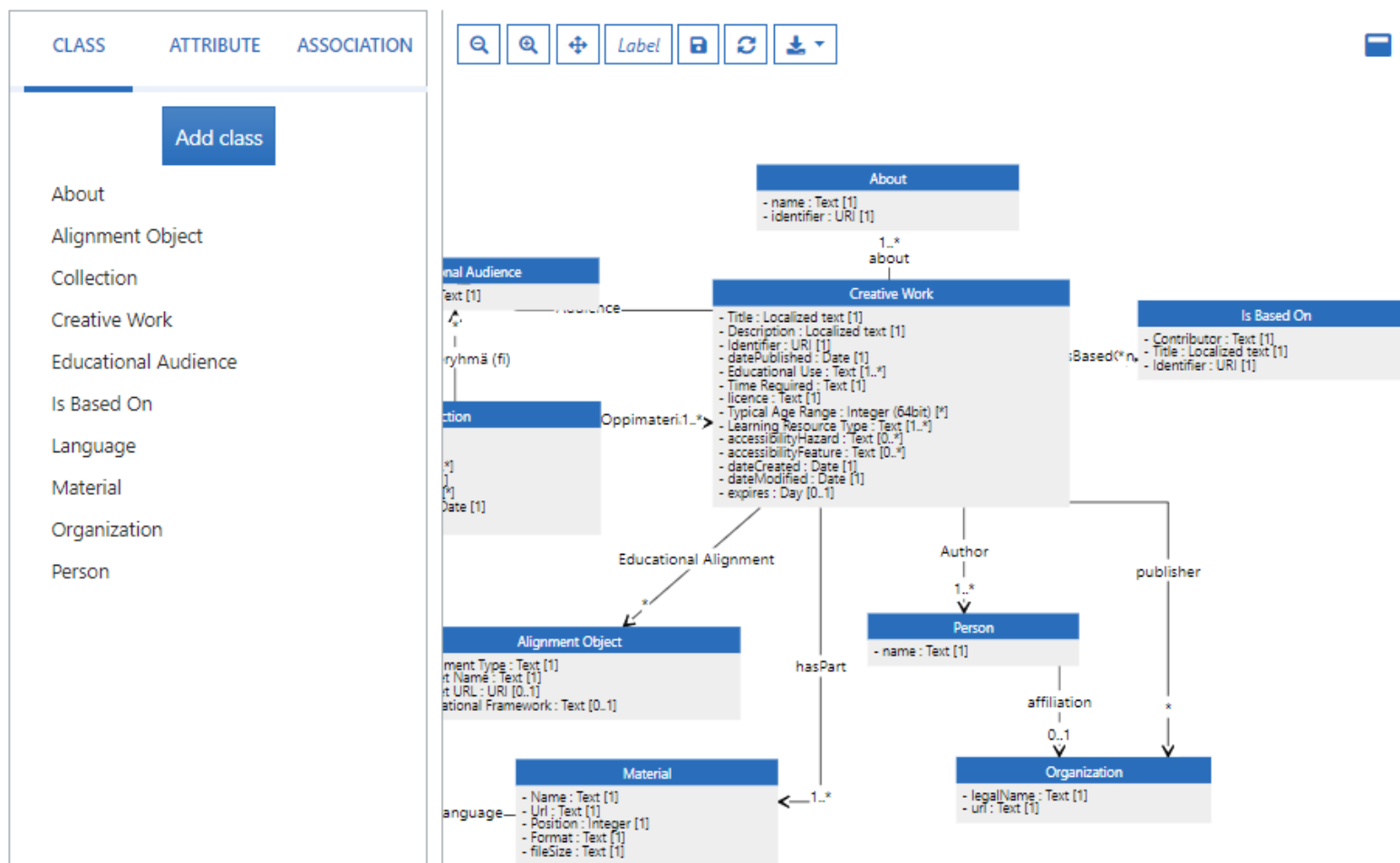
Valid

+ 3 - Experter

Valid

Kodlistor

- Verktøget Kodlistor är en nationell plattform för att uppdatera och distribuera sammanvända koder.
- Med verktøget Kodlistor
  - publiceras koder och kodlistor.
  - definieras och uppdateras koder och kodlistor eller också hämtas kodlistor in från andra ställen för publikation.
  - utnyttjas beskrivningarna av begreppen i verktøget Begrepp, vilket hjälper till att förstå och enhetliggöra kodernas betydelser.

Datautbytesmodeller

- Verktøget Informationsmodeller är en tjänst för att uppdatera och publicera semantiska datamodeller.
- Det innehåller datadefinitioner för aktörerna avsedda för att harmonisera den gemensamma informationen. Detta kallas ett datakomponentsbibliotek.
- Dessutom utnyttjas verktøget till exempel för att administrera datainnehållet i gränssnitt eller datalager.
- Med verktøget
  - skapas avgränsade helheter med datadefinitioner, dvs. tillämpningsprofiler som beskriver datasystemets datainnehåll, till exempel hur ett gränssnitt har skapats
  - med hjälp av verktøget skapas innehåll som är öppen länkad data.

DATAMODEL DEFINITION

DATAMODEL DETAILS

CLASS ATTRIBUTE ASSOCIATION

Add class

About
Alignment Object
Collection
Creative Work
Educational Audience
Is Based On
Language
Material
Organization
Person

Collection

Incomplete

Show history

Export ▾

Remove

Edit

Class information

Class label ⓘ

Collection

Class id ⓘ

oerfi:Collection

Description ⓘ

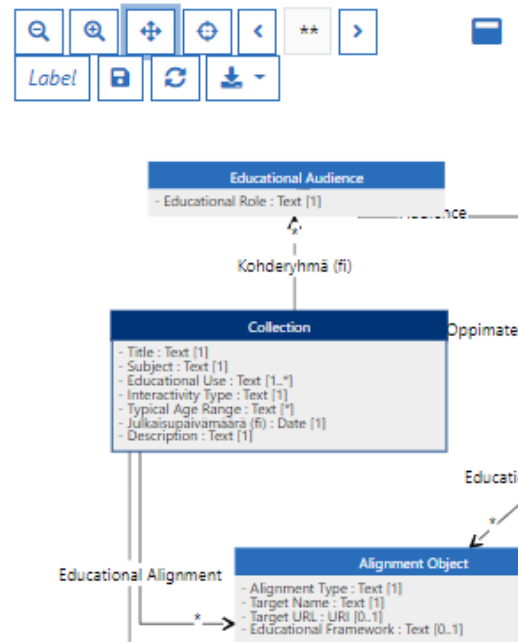
Useasta oppimateriaalista koostuva kokoelma (fi)

Status

Incomplete

Defined by profile ⓘ

Avointen oppimateriaalien palvelu (fi)

FRONT PAGE

In Interoperabilityplatform's Comment Round Tool users can create comment rounds for Terminologies-, Reference Data- and Data Vocabulary- Tool content. In addition, the Comment Round Tool is used for commenting information content added for commenting in a comment round, and read comments sent by others. Login is required to use the service.

[Add new comment round](#)**Search comment rounds** ⓘ**Filter results** ⓘ

All tools ▾

All organizations ▾

All statuses ▾

6 comment rounds

Asumisen tukiin liittyvät käsitteet - 1. kommentointikierros

Commenting period: 08.11.2019 - 29.11.2019

Asumisen tukiin liittyvät käsitteet

Ympäristöministeriö on käynnistänyt syksyllä 2019 sanastoprojektin laatiakseen yhtenäiset käsitekuvaukset asumisen tukiin liittyville käsitteille. Pyydämme palautetta sanaston luonnoksesta, joka on laadittu yhteistyössä Sanastokeskus TSK:n kanssa. Kaikenlaiset sanastoa koskevat kommentit ja parannusehdotukset ovat tervetulleita. Toivomme erityisesti kommentteja määritelmien oikeellisuudesta ja täsmällisyydestä sekä siitä, millaista lisätietoa olisi hyvä antaa käsitteiden

Vocabulary

In progress

Kommenterar

- I Kommentarerverktyg kan användaren skapa kommentarrundor för begrepp, kodlistor eller datamodeller, för att samla feedback/kommentarer.

Interoperabilitetsmetoden (1)

- Interoperabilitetsmetoden beskriver, hur man producerar datainnehåll för interoperabilitetsplattformen och delar datainnehåll med andra.
- Med hjälp av interoperabilitetsmetoden skapas och uppdateras informationens semantiska kompatibilitet, dvs. hanteringen av informationen så att dess betydelse i dataflödet bevaras.
- Centralt är att den informationsdefiniering som beskriver datainnehållet är enhetligt och återanvänt: ordlistor, koder och datamodeller som tidigare skapats utnyttjas i så hög grad som möjligt.

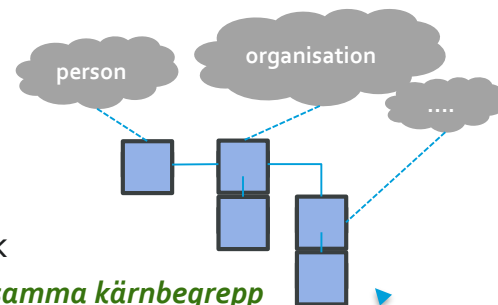

Interoperabilitetsmetoden (2)

- Interoperabilitetsmetoden styr skapandet av sådana här gemensamma kärnbegrepp, kärnklasser och koder samt hur de beskrivningar gjorda av en organisation kan generaliseras och användas av alla. Å andra sidan styr den hur dessa gemensamma beskrivningar kan utnyttjas av organisationerna då de gör sina beskrivningar.
- På nationell nivå definieras gemensamma kärnbegrepp, klasser och koder för datamodelleringen såsom person, organisation, dokument och andra beskrivningar av centrala uppgifter för alla aktörer (särskilt den offentliga förvaltningen).
- Det skall bli tre samarbetsarbetsgrupper på den nationella nivån: för begrepp, koder och datamodeller. De styr och koordinerar skapandet av dessa beskrivningar. De bestämmer vilka beskrivningar av ordlistor, koder och datamodeller som ska lyftas upp till rekommendationer på nationell nivå.

Nationell och informationsområdets nivå

- Nationella gemensamma kärnbegrepp
  - Offentliga förvaltningens kärnbegrepp och datakomponentsbibliotek
  - T.ex. *person, organisation, dokument*

Nationella gemensamma kärnbegrepp

- Informationsområdets begrepp
  - Informationsområdets begrepp och datakomponentsbibliotek
  - T. ex. *lärare, elev, utbildningsorganisation*

Informationsområdets gemensamma begrepp

- Specialområdets begrepp
  - Begrepp för informationsområdets delar, t.ex. småbarnspedagogik
  - T. ex.: *specialbarntädgårdslärare, daghem*

Specialområdets begrepp

Informationsområden

- Eftersom samarbetsgrupperna på nationell nivå inte har resurser eller ens kunnande att delta i definitionen av varje specialbransch är syftet att grunda olika informationsområden (*domain*; till exempel utbildning eller trafik) för de olika ämnena.
- Utifrån dessa skapas informationsområdenas expertgrupper som stöder sitt områdes aktörer och ser till att frågans experter och intressentgrupper blir hörda då definieringarna skapas och att de olika åsikterna och användningsbehoven beaktas.
- Samarbetsgrupperna på nationell nivå styr och koordinerar skapandet av informationsområdena och ser till att olika instanser inte utför samma arbete samtidigt.

Tack!

